

PROGRESJONSPLAN

BARNEHAGEN SKAL:		PROGRESJONSPLAN			
FAGOMRÅDER	ALDERGRUPPE 1-2 ÅR	ALDERGRUPPE 3 ÅR	ALDERGRUPPE 4 ÅR	ALDERGRUPPE 5-6 ÅR	
KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST					
Personalet skal bidra til at barna møter: ^-språk gjennom forståelse kompetanse og mangfold. ^- rim regler sang , litteratur og tekst ^-muligheter til å utvikle begreper og ordforråd i kommunikasjon med andre ^-utforske og erfare skriftspråk,leikespråk	Det skal fokuseres på: ^-Sampill og dialog ^- Pekebøker, babytegn, vise bilder ^- Voksne som er lydhøre og sensitivt og bekreftende tilstede	Det skal fokuseres på at : ^-Barnas språk stimuleres i hverdagssituasjoner ^- Å bruke bøker til høytlesning og samtalt til, rim, regler, og fortellinger ^-Bruke leken som språkutvikler og oppmunstre til rolleleik ^- Snakke om sikring i bil	Det skal fokuseres på: ^- Å bli glad i bøker ^- tilgang til bøker, ^- skape kreative samtaler ved fabulering gjennom bruk av bilder og konkrete ^- trafikkopplæring med fokus på trafikklys og farger	Det skal fokuseres på : ^-Rim og regler og rytmer i språket ^-Bli kjent med bokstaver og bokstavlyder ^-Reflektere , undre og stille spørsmål for å utvikle begrepsforståelsen ^- Lære om sikring i buss	
KUNST, KULTUR OG KREATIVITET					
^-Personalet skal bidra til grunnlaget for tilhørighet , deltakelse og skapende arbeid. Erfaringer gis ved ulike uttrykk gjennom utforkning , fordypning og progresjon. Det kan være drama, billedkunst, dans, film, arkitektut osv. Det skal gi tilgang til: rom, ting,matriale som støtter det lekende, til fantasi og skaperglede.	De skal legge til rette for: ^-møte med ulike matrialer og uttrykk ^- stimulering av taktile sanser	Det skal fokuseres på at : ^- kunne utvikle sine egne personlige uttrykk gjennom møte med ulike matrialer og kulturelle uttrykk.	Det skal fokuseres på: ^- Fantasi og mestring ^- Utvikle evne til å uttrykke seg allsidig gjennom ulike metoder som maling , dans , utklledning o.l ^-delta på forestillinger med Kultursekken ^-leike med farger, og komme inn på trafikk farger.	Det skal fokuseres på : ^- leke og trylle med farger ^- Enkel dramatisering ^- Å inspirere og tilrettelegge for barnas egne ulike kunstneriske uttrykk ^- Møte lokale kunstnerer ^- Delta på teaterbesøk og besøk av Kultursekken	
KROPP,BEVEGELSE , MAT OG HELSE					
^-Barna skal oppleve bevegelses- og matgleder, matkultur, sosialt velvære. Gjennom inkludering skal det foregå bevegelse ,leik og sosial-samhandling. De skal kjenne sin kropp, motiveres til å spise sunn mat: De skal oppleve trivsel og glede gjennom mestring, riskifykt leik og kroppslige utfordringer, sette grenser for egne kropp rekspektet andres.	^- næringsrike måltider i rolig omgivelser ^-at det gis muligheter til kroppslig utfoldelse og mestringsopplevelser gjennom dette. ^-Bevegelse til sang og musikk. ^-Øve på å bli glad i å være ute.	^- Turer i skog og mark som utfordrer og utvikler bevegelsesmønsteret ^- utforde barnatil å smake på ukjent mat og teste nye smaker	^-opplevelser og gleden av å mestre ulike underlag og kroppslige utfordringer ^- Å gi en begynnende forståelse av hvordan vi tar vare på natur og miljø. ^- og utvikle begynnende forståelse for egen helse ^- å bli kjent med andres matkulturer	^- å utvikle forståelsen av menneskekroppen ^- å forstå viktigheten av gode vaner og et sunt kosthold ^- repsekt for andres kropp ^- å utvikle videre forståelsen av å ta vare på natur og miljø.	

PROGRESJONSPLAN

ANTALL, ROM OG FORM				
Det skal legges til rette for: `-oppdagelse , utforkning og skapning av strukturer gjennom å forstå natur, samfunn og univers. `- lekende og undersøkende forhold til matematikk og teknologi i dagliglivet	`-bli kjent med avdeling og barnehagen og rommene der. `- møte ulike former og mønster gjennom lek.	leikeaktiviteter hvor barna blir kjent med. `- ulike størrelser `- former `- mål `- Sortering	lek og utforskning med : `- rom og formforståelse `-tall og telling `-gjenkjenning av former `-øve på å se, vente å gå i trafikken	`- utprøve matematiske begrep og finne matametiske løsninger `-orientere seg i naturen `- Eksprimentering men tall, mengde og telling
NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI				
Personale skal legge til rette for: `-fremme forståelsen av naturen og dens egneart og verne om ressursene `-at barna blir glade i og gis erfaringer med den `- naturen som arena for lek og læring , erfaringer med teknologi og redskaper	`- undring over ting man ser i naturen `- Oppleve glede av å bevege seg i naturen	`- undring og samtale over naturens mangfold - være ute i all slags vær. `- En begynnende forståelse av miljøvern Gjenom'' søppelsortering `- Bruke naturmateriale i ulike aktiviteter	`- Få en dypere forståelse Miljøvern ved bruk av "Svanhild" `- Gi barna erfaring og kunnskap om dyr og vekster og disses gjensidige avhengighet.	`-lære om bruke ulike redskap og teknologi til bruk i naturen . `- Innehnte kunnskap på nett ved bruk av Ipad. `- gi kunnskap om mennesket og naturen og gjensidig avhengighet av hverandre `- lære om livets syklus. `- delta på kjemi / fysikk forsøk
ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI				
Det skal tilrettelegges for at barna: `-tilegner seg samfunnets verdier `- opplever tradisjoner og høytider. `- blir kjent med andre religioner og livssyn som finnes i barnehagen.	`-Et begynnende møte med enkle verdier `- begynnede kjennskap tradisjoner og ulike høytider `-erfaring på å dele. `- erfaring med egne og andres følelser gjenom bekrefting og gjenkjennelse.	`- utvikle begynnende respekt, toleranse og nyskjerrig interesse for hverandre og våre ulikheter. `- få grunleggende innsikt i kristen grunnverdier og betydninge de har for vårt samfunn	`-lære om ulike livssyn og tradisjoner som finnes i barne gruppa `-samtale og undring rundt dette `-skape en begynnende forståelse av verdiers betydning i et samfunn	`- utdype ytterligere forståelsen av verdiers betydning for et samfunn gjennom samtale og undring `- skape respekt og forståelse for ulike måter og leve og forstå ting på
NÆRMILJØ OG SAMFUNN				
Det skal legges for: `- at barna for innsikt og erfaring med deltagelse i demokratiske prosesser. `-utforske , oppleve og erfare bidrag i nærmiljøet `-kjennskap til tradisjoner, yrker ..	`- oppleve å medvirke i egen hverdag ved bli sett og bekreftet som man er. `- Oppleve å være deltager i et fellesskap	`-Begynnede trafikk opplæring på tur. `- besøke besøke bedrifter i nærmiljøet `- Oppleve medvirkning ved aktiv deltagelse i felleskapet.	`- Viderutv. trafikkoppl. på tur. `- erfaring med nærområde og lokale tradisjoner før og nå. `- Få erfaring av medvirkning gjennom å bli sett, hørt, bekreftet og kjenne viktighet av bety noen i gruppa	`- Få kjennskap til hvordan barn levde før og endringer gjennom tiden. `- Lære om samisk kultur og tradisjon og hverdagsliv `- skape respekt og forståelse for ulike familieformer og levevis.

PROGRESJONSPLAN

ANDRE SENTRALE OMRÅDER		DIGITAL PRAKSIS/IKT		
Personalet skal legge til rette for: - utforsking , - leik og læring - kreativt og skapende bruk - og kunnskap og forståelse om bruk av digitale verktøy. - Alt med stor bevissthet.	- kunne bruke elektroniske leker - Se på bilder på I pad og storskjerm - Prøve å ta bilder	- slå av og på en datamaskin og leke med tastatur, - finne bokstaver - bruke alderstilpasset dataspill	- finne bokstaver - skrive navnet sitt - lære om ulike tilleggsutyr - lære andre uttrykk og betydning som pc, scanner, digitalt verktøy - bruke alderstilp. dataspill	- å bli kjent med prosjektor - informasjonssøk på nettet - lage ord på tastaturet og prøve å sette sammen setninger - bruke alderstilpasset dataspill
LEIK				
Personalet skal være tilgjengelig og legge til rette for at barna opplever: - aktiv deltagelse og gode opplevelser gjennom leik. - organisering av rom, tid og lekemateriale - fremme et inkluderende miljø - være bevisst og vurdere egen rolle og deltakelse	Det skal legges til rette for: - tilgang på leker tilpasset alder og interesser - gjennom et voksent nærvær som beriker barnas innspill og kreativitet - å skape miljø hvor barna blir koblet sammen gjennom et felles fokus i parallelleik	Barna skal oppleve : - at det er tilgang på leker tilpasset alder og interesser - tid til leik - å skape begynnende forståelse og utvikling av rolleleik. - glede gjennom rolleleik. - å ha en lekekamerat.	Barna skal oppleve : - tilgang på leker tilpasset alder og interesser. - å mestre rolleleik - tid til leik og fordypning i den - at alle blir inkludert i leik. - å kunne bruke leik til bearbeiding av inntrykk og opplevelser. - invitere flere inn i leik	Barna skal kunne: - oppleve tilgang på leker tilpasset alder og interesser - komme med innspill om roller o.a i leiken - vise empati og invitere de som står utenfor inn i leiken - skape mere kreative leikesituasjoner ved å trekke inn nye ting/ element.
SOSIAL KOMPETANSE				
Personalet skal bidra til at barna kan fungere sammen i et fellesskap hvor ferdigheter , holdninger og kunnskap utvikles gjennom det sosiale samspillet ved å : - støtte barna sine inisiativ - bidra til at alle for noen å leke med - tilfører dem normer for samspill - lære dem å ta andres perspektiv - gi positiv respons på gode inisiativ	Det skal legges til rette for: - at de minste blir ledet bort fra å slå, bite o.l ved tilstedeværende trygge voksen som ser og anerkjennelser følelser - gode måter å være i samspill andre på. eks .vise empati , dele på leker, dele på voksne.osv - et godt positivt og godt barn og voksen samspill.	Det skal legges til rette for at barna lærer: - å sette grenser for seg selv - å vise empati - å vente på tur - gjennom muligheter til å greie selv - hva som er greit og ikke greit i et samspill.	Det skal legges til rette for: - å snakke med barna om å inkludere alle - øve barna i ta andres perspektiv - at barna lærer å ta vare på hverandre - å lærer barna å si ifra når noe ikke er bra.	Det skal legges til rette for : - at Sosialt samspill verdsettes - å gi barna gode opplevelser ved å hjelpe andre - gjøre barna inkluderende - å lære barn om raushet og ha respekt andre og ulikheter